ROK XI

WIADOMOŚCI PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

№ 14

ORGAN ZWIĄZKU PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

WARSZAWA, DNIA 15 LIPCA 1936 ROKU

SPRAWY PODATKOWE

Przygotowania do reformy systemu podatkowego, podjęte przez organizacje gospodarcze, Izby Przemysłowo-Handlowe i Centralny Związek Przemysłu Polskiego, i obejmujące zakres zagadnień interesujących bezpośrednio przemysł, dały sposobność Związkowi Przemysłu Chemicznego do zajęcia stanowiska w kilku doniosłych zagadnieniach.

Na czoło wysuwa się sprawa reformy podatku dochodowego pobieranego od zysków osób prawnych.

Związek podzielił tutaj w ogólnych zarysach stanowisko zajęte przez Centralny Związek Przemysłu Polskiego, które to stanowisko dałoby się streścić następująco. Podstawą wymiaru winien być rzeczywiście osiągnięty dochód, zasady wymiaru winny być proste i w ten sposób skonstruowane, aby nie było potrzeby dokonywania corocznej rewizji bilansów. Przedmiotem podatku winny być następujące pozycje: suma przeznaczona do podziału pomiędzy spólników, przelewy na kapitał zapasowy i rezerwowy, nadwyżki likwidacyjne. Stopa podatku winna być jednolita lecz odmienna dla każdej z trzech powyższych podstaw wymiaru, jeśli przyjąć że stopa od zysku spólników wyniesie x%, to stopa od przelewów winna wynieść $^{x}/_{2}$%, zaś od nadwyżek $^{x}/_{3}$%. Dochód z udziałów w spółkach oraz dochód z akcyj nie będzie podlegał opodatkowaniu u osób którym został wypłacony.

W opinji Związku Przemysłu Chemicznego szczególnie podniesiony został ostatni postulat, którego realizacja stać się może potężną dźwignią w uprzemysłowieniu Polski, budząc zainteresowanie najszerszych warstw rynkiem akcyjnym.

Drugiem kapitalnem zagadnieniem poruszonem przez Związek Izb Przemysłowo-Handlowych jest sprawa ulg dla inwestycyj przemysłowych. Opinja Związku Przemysłu Chemicznego o sposobie ujęcia tych ulg oparta została na następujących zasadach. Ulgi podatkowe należy stosować, zasadniczo tylko do inwestycyj celowych t. j. takich, które zapewniają: a) trwały wzrost dochodu przedsiębiorcy, b) wzmagają stan zatrudnienia i c) usuwają zbędny import. Ulgi winny być stosowane przedewszystkiem w postaci potrącenia kosztu inwestycji z dochodu podlegającego opodatkowaniu, analogicznie do potrącenia kosztu wzniesienia nowej budowli mieszkalnej. Drugi przywilej podatkowy przyznany budownictwu mieszkaniowemu t. j. zwolnienie dochodu z inwestycji od opodatkowania jest bardzo trudny do zastosowania przy inwestycjach przemysłowych ze względu na trudność oddzielenia tego dochodu od innych dochodów przedsiębiorstwa. Zastosowanie tego przywileju tylko do nowych inwestycyj, tworzących samodzielne przedsiębiorstwo, byłoby wyraźnem pokrzywdzeniem starych przedsiębiorstw.

Aby zrealizować postawioną na wstępie zasadę popierania tylko celowych inwestycyj należałoby skonstruować ulgi amortyzacyjne na następujących warunkach: a) dopuszczalna stopa amortyzacyjna wzrasta corocznie w określonym stosunku, co może zapewnić dokonywanie inwestycyj przynoszących trwały dochód czyli gospodarczo pożytecznych, b) stopa amortyzacyjna wzrasta lub spada w zależności od ilości zatrudnionych rąk roboczych, przed i po inwestycji, co nie pozwoli na nadmierną mechanizację przemysłu ze szkodą dla rynku pracy, c) inwestycje przemysłowe obejmujące instalacje wyrobu krajowego podlegają korzystniejszej stopie amortyzacyjnej niż inwestycje dokonane przy pomocy instalacyj zagranicznych.

Wreszcie do tych zasad dodać należy, że celem uniknięcia przeinwestowania niektórych gałęzi, należy ulgi amortyzacyjne lub ich wysokość uzależnić od faktu czy dana inwestycja ma na celu produkcję konkurującą z już istniejącemi czy też produkcją nową.

Dwie dalsze sprawy zaopinjowane przez Związek dotyczą reformy świadectw przemysłowych oraz ustalenia spisu przedmiotów i urządzeń zużywających się w okresie krótszym niż lat 5 i dopuszczanych, skutkiem tego, do zamieszczenia w odpisach amortyzacyjnych w jednorocznym okresie.

W pierwszej sprawie Związek ustosunkował się przychylnie, do projektu, który oddziela wysokość kategorji świadectwa od ilości zatrudnionych robotników,, uzależnia ją natomiast od dochodu brutto w latach ubiegłych mnożonego przez współczynnik rentowności. Projekt ten przewiduje nadto rozłożenie opłat za świadectwa przemysłowe na cztery raty. W ostatniej wreszcie sprawie Związek współpracował przy ułożeniu spisu przedmiotów i urządzeń zarówno w dziale ogólnym, jak i w dziale specjalnie ułożonym dla przemysłu chemicznego, posługując się przy tej pracy wynikami ankiety rozpisanej do zrzeszonych przedsiębiorstw.

NOWE DZIAŁY PRODUKCJI

Zjednoczone Fabryki Związków Azotowych w Mościcach i Chorzowie uruchomiły produkcję węglanu magnezowego.

Zjednoczone Zakłady Materjałów Wybuchowych i Azotu, Łaziska Górne wznowiły, po dłuższej przerwie, produkcję dwunitrobenzenu o p. k. 84°C.

BEZPIECZEŃSTWO PRACY

W celu rozpowszechnienia wśród robotników zasad bezpiecznej pracy czasopismo „Bezpieczeństwo i Higjena Pracy" wydało specjalne wkładki z odpowiedniemi przepisami i instrukcjami. Wkładki przeznaczone są do umieszczania w kopertach wypłat robocizny lub książeczkach obrachunkowych. Cena wkładek wynosi zł. 12 za 1000 egz.; są one do nabycia w administracji wydawnictwa „Bezpieczeństwo i Higjena Pracy", Warszawa, Polna 4.

Dotychczas zostały opracowane następujące teksty, dotyczące ogólnych przepisów oraz instrukcyj dla robotników fabryk chemicznych:

1. Porządek. 2. Odzież fabryczna. 3. Dbanie o czystość i zdrowie. 4. Ogólne przepisy bezpieczeństwa. 5. Chrońmy oczy przed urazami przy pracy(ilustr.). 6. Drabiny trzeba zabezpieczyć przed poślizgiem (ilustr.). 8. Ogólne przepisy pracy na drabinach. 9. Pracując na drabinie zawieś na szyję torbę i uważaj aby narzędzie nie spadało (ilustr.). 10. Kiedyś ostatni raz zbadał hamulec u swego wozu. 11. Nie wolno w przejściach ustawiać żadnych przedmiotów. 12. Przy maszynach noś odzież obcisłą. 13. Złe podwyższenie drabiny — przyczynia się do ciężkich wypadków. 14. Dbaj o bezpieczeństwo swoje własne i towarzyszy pracy. 15. Pożar fabryki — to wzrost bezrobocia. Nie palić w miejscach gdzie zakaz palenia. 16. Ogólne przepisy przeszywania pasów. 17. Nie lekceważyć gwoździ w fornierniach(ilustr.). 51. Obchodzenie się z kwasem siarkowym. 52. Wyładowanie i manipulacja kwasami. 53. Środki ostrożności przy czyszczeniu zbiorników po kwasach. 54. Ubranie ochronne przy wyładowaniu i manipulacji kwasami. 55. Pierwsza pomoc w razie zatrucia benzyną lub benzolem. 56. Środki ostrożności przy wstępowaniu do zbiorników po benzynie, benzolu i t. p. 57. Dokładnie odwietrzyć zbiorniki z gazów palnych lub trujących przed naprawą, gdyż grożą wybuchem lub zatruciem (ilustr.). 58. Ogólne przepisy bezpiecznej pracy w przemyśle chemicznym.

KRONIKA

W dniu 2 lipca odbyło się posiedzenie Zarządu Związku. Na wstępie rozważone zostały sprawy bieżące, sprawozdanie z rokowań handlowych oraz przedyskutowany został projekt regulaminu instytucji „pism zapieczętowanych", która powołana zostanie przez Związek.

Następnie przyjęty został w ostatecznej redakcji regulamin prac Zarządu Związku.

Ponadto na temże posiedzeniu Zarządu w poczet członków Związku zostały przyjęte następujące przedsiębiorstwa:

Sp. z ogr. odp. „Carbona, Katowice, Kłodnika 83, Fabr. Wyr. Gum. „Satelit", Łódź, Wólczańska 168. Fabr. Wyr. Gum. i Azbest. R. Tschakert i Ska, Warszawa, Jerozolimskie 45. Zakł. Przem. „Guma-Rubber", Warszawa, Gęsia 30. Fabr. Wyr. Gum. „Indogum", Warszawa, Srebrna 16. Fabr. Wyr. Gum. „Brage", Warszawa, Stalowa 9.

W drugiej części zebrania p. Witold Kuczewski, wicedyrektor Izby Przemysłowo-Handlowej, wygłosił referat na temat koncesjonowania działalności przemysłowej w Polsce, jako zagajenie dyskusji nad tem zagadnieniem.

Obszerna dyskusja stała się punktem wyjścia do sformułowania stanowiska Związku, które przedstawione zostanie Ministerstwu Przemysłu i Handlu, zgodnie z jego żądaniem (vide „Wiadomości" Nr. 12 notatka p. t. „Wykonanie zaleceń Narady Gospodarczej).

Do zagadnienia tego oraz do sprawy „pism zapieczętowanych" powrócimy na łamach naszego pisma.

Dnia 3 lipca r. b. w lokalu Związku Polskich Przemysłowców Metalowych odbyła się wspólna konferencja przedstawicieli przemysłu chemicznego oraz mechaniczno-metalowego w celu przedyskutowania zagadnienia zaopatrywania polskiego przemysłu chemicznego w krajowe maszyny, aparaty, urządzenia i materjały. Podano rozważeniu szereg tematów i sformułowano postulaty, dotyczące sprawniejszych dostaw w zakresie wyrobów aluminjowych (zwłaszcza zbiorników), stali kwasoodpornych (zwłaszcza wyrobów lanych, rur i t. d.), autoklawów emaljowanych, wyrobów ołowianych, stopów „kolorowych" i t. p.

Dyskusja wykazała pożytek konferencyj tego typu. Następne zebranie przedstawicieli obu przemysłów odbędzie się jesienią; będzie ono poprzedzone ankietą przeprowadzoną wśród zrzeszonych przedsiębiorstw chemicznych.

Wydawnictwo „Rocznik Służby Zagranicznej" Rzplitej Polskiej (Redakcja Plac Marszałka Piłsudskiego 9) przystąpiło do wydania Rocznika na rok 1936, jako oficjalnej publikacji M. S. Z. przy współpracy Ministerstwa Przemysłu i Handlu. Poza treścią urzędową Rocznik zawierać będzie dział informacyjno-gospodarczy.

W dziale tym figurować będą zarówno artykuły opisowo-informacyjne, dotyczące wszystkich gałęzi naszego życia gospodarczego, jak i poszczególnych firm. Ponadto Rocznik zawierać będzie ogłoszenia. Przewidziane jest wydzielenie osobnego działu poświęconego przemysłowi chemicznemu. Ze względu na charakter wydawnictwa i zakres jego czytelników — jest bardzo pożądane aby zrzeszone przedsiębiorstwa współpracowały z wydawnictwem, zamieszczając dane dotyczące produkcji i ogłoszenia.

Międzynarodowe Stowarzyszenie Producentów Kleju Kostnego „EPIDOS" zorganizowało — jak nasi czytelnicy sobie przypominają — kurs, mający na celu zachętę i wynagrodzenie poszukiwań nad znalezieniem nowych dziedzin i powiększeniem zastosowania kleju kostnego. Konkurs ten wywołał wśród badaczy różnego rodzaju wielkie zainteresowanie; stowarzyszenie otrzymało znaczną ilość interesujących pomysłów i rozdało laureatom konkursu nagrody na łączną sumę fr. szw. 30.000.

Międzynarodowe Stowarzyszenie Producentów Kleju Kostnego „EPIDOS" postanowiło kontynuować poszukiwania na tej drodze i przeznaczyło obecnie sumę fr. szw. 5.000 na popieranie badań dla osób, które przedstawią interesujące pomysły zastosowania kleju oraz dla badaczy, którzy przedstawią w zupełności opracowane projekty.

Główny Sekretarjat Międzynarodowego Stowarzyszenia, znajdujący się w Paryżu, 40, Rue du Colisée, udziela wszelkich informacyj w tej kwestji osobom, pragnącym przedstawić projekty nowego zastosowania lub ulepszenia już znanego zastosowania kleju kostnego.

Informacyj w powyższej sprawie udziela również Towarzystwo Zakładów Chemicznych „STREM" Sp. Akc., Warszawa, Mazowiecka Nr. 7.

Nakładem Centralnego Związku Przemysłu Polskiego ukazał się „Przegląd ustawodawstwa socjalnego za okres 1918 — 1935", zawierający spis ważniejszych przepisów prawnych z dziedziny ustawodawstwa pracy, wydanych a nie uchylonych w powyższym okresie.

W dniach 5 — 30 września, t. j. w okresie „Targów Wschodnich" odbędzie się we Lwowie wystawa p. n. „Nasze lasy i ochrona przyrody" organizowana przez Muzeum Przemysłu i Rolnictwa w Warszawie i Izbę Przemysłowo-Handlową we Lwowie. W obrębie działu przemysłowo-drzewnego zarezerwowany jest udział dla przemysłu chemicznego, związanego z surowcem drzewnym.

W dniach 12 — 17 lipca odbywa się w Scheweningen w Holandji kongres oficjalny pod nazwą „V Kongres Międzynarodowy techniczno-chemiczny przemysłów rolnych". Delegatem oficjalnym organizacji kongresu jest p. prof. K. Smoleński.

W posiadaniu Związku znajduje się odpis reskryptu Ministerstwa Opieki Społecznej Nr. Un. 9/12 — 6, zawierającego wyszczególnienie warunków spłacania należności b. Zakładu Ubezpieczenia od Wypadków we Lwowie z tytułu wartości kapitałowych rent wypadkowych.

Przychylając się do projektu opracowanego przez Izbę Przemysłowo-Handlową w Warszawie w zakresie ulg w państwowym podatku przemysłowym w związku z akcją zwalczania bezrobocia, Ministerstwo Skarbu, okólnikiem z dn. 19 czerwca b. r. Nr. D. V. 40074/4/36, ogłoszonym w Nr. 17 Dziennika Urzędowego Ministerstwa Skarbu przewidziało szereg ulg w opłatach od świadectw przemysłowych dla przedsiębiorstw powiększających ilość zatrudnionych robotników.

INFORMACJE EKSPORTOWE

Podpisany został układ handlowy z Austrją. Zainteresowane przedsiębiorstwa poinformowane zostaną bezpośrednio o szczegółowych postanowieniach układu.

Zanotowane zostały następujące zmiany przepisów celnych i dewizowych, ogłoszone w Nr. Nr. 17 i 18 „Informatora Eksportowego":

Austrja. Przewidziane jest podwyższenie ceł na szereg produktów chemicznych w najbliższym czasie.

Brazylja. Polska zaliczona została do krajów reglamentujących dewizy i w związku z tem na przywóz z Polski nie będą przydzielane wolne dewizy.

Hiszpanja. Podwyższenie ceł na szereg produktów chemicznych.

Łotwa. Zmiana ceł pobieranych od jedwabiu sztucznego.

Persja. Obowiązek przedstawiania świadectw pochodzenia przy imporcie wszelkich towarów.

Szwecja. Projekt podwyżki ceł na szereg produktów chemicznych.

NOWE ROZPORZĄDZENIA

W „Dzienniku Ustaw" Nr. 45 z dn. 15 czerwca pod poz. 332 ukazało się Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 3.VI. 1936 o zmianie taryfy, celnej wywozowej; prócz szeregu zmian dotyczących wywozu płodów rolnych obejmuje ono także zmiany dotyczące wywozu szlamów ołowianych, mosiądzu, tombaku, spiżu, miedzi fosforowej, argentynu, metalu brytanja.

W tymże „Dzienniku Ustaw" pod poz. 335 ogłoszony został jednolity tekst Rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 15.VII. 1927 o Izbach Przemysłowo-Handlowych.

W „Dzienniku Ustaw" Nr. 48 z dnia 27 czerwca pod poz. 347 ogłoszone zostało Rozporządzenie Ministra Skarbu o cenach soli i solanki.

W dniu 1 lipca 1936 r. wchodzi w życie nowe prawo wekslowe i czekowe, ogłoszone w Nr. 37 Dziennika Ustaw R. P. z 1936 r., pierwsze pod pozycją 282, drugie pod pozycją 283.

Nowemu prawu wekslowemu i czekowemu podlegają weksle i czeki, wystawione w dniu 1 lipca 1936 r. lub później. Weksle i czeki wystawione przed tym dniem podlegają dotychczas obowiązującemu prawu.

ORJENTACYJNE CENY NIEKTÓRYCH WYTWORÓW PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

	Cena zł.
Aceton	340.—
Alkohol metylowy techniczny 98%	160.—
Alkohol metylowy czysty 99/100	225.—
* Amonjak skroplony za 1 kg NH_3	1.53
* Azotniak mielony za 1 kg % N_2	1.25
Azotan amonu	100.—
Azotyn sodowy	110.—
Benzol chem. czysty (łącznie z opłatą na fundusz drogowy zł. 12)	80.—
Benzol handlowy 90%, (łącznie z opłatą na fundusz drogowy zł. 12)	75.—
Bisulfat (kw. siarczan sodu)	13.50
* Boraks	75—85.—
Chloran potasu	175.—
Chlor ciekły	115.—
Chlorek cynku 50° Bé	30.—
Chlorek cynku w proszku biały	95.—
* Chlorek wapna bielący	30.60
Chlorek wapnia ($CaCl_2$)	18—20.—
Chlorobenzol	160.—
Chloroform czysty „purissimum"	720.—
„ „pro narcosi"	1.800.—
Dwuwęglan sodowy	38.—
Eter siarkowy	385—425.—
Fenol czysty	195.—
Formalina 40%	170.—
* Gliceryna farmaceutyczna 30° Bé	240.—
* „ techniczna 85/88%	180.—
Karbid	49.—
Karbolineum	20.50
Krezol czysty	75.—
Klej kostny	180.—
Klej skórny	250.—
Kwas azotowy tech. 36°Bé za 100% HNO_3	85.—
Kwas cytrynowy zwykły	460.—
Kwas mrówkowy 80%	210.—
Kwas winowy zwykły	480.—
Kwas siarkowy 60° Bé	4.25
Kwas solny 19°/21° Bé	9.50
„ octowy techn. 30%	85.—
Mączka kostna odklejona 30% P_2O_5	15.—
„ rogowa 13/14% N_2	35.—
* Naftalin czysty w łuskach	48.—
Octan amylu	440.—
Octan metylu	300.—
Octan sodu	105.—
„ ołowiu	170.—
Oleina	185.—
Oleum 20%	12.75
Olej lniany	125.—
Olej kokosowy	98.—
Olej palmowy (z ziarn)	100.—
* Potaż kalcynowany 90/95%	120.—
* Potaż żrący topiony 88/92%	140.—
Saletra amonowa	100.—
Saletra potasowa	520.—
* Saletra sodowa przem.	18.—
Saletra sodowa rafin.	75.—
* Salmjak sublimowany	180.—
Siarczan amonu (frco stacja odbiorcza)	24.20
* Siarczan miedzi	50.—
* Siarczek sodu 60/62%	58.—
Smoła preparowana	14.50
Soda amonjakalna 98%	20.70
* „ kaustyczna 97,5% loco Podgórze	49.70
Sól glauberska krystaliczna	7.—
Sól Seignette'a (aptek)	420.—
Stearyna	170.—
Superfosfat 16% par. Warszawa luzem	10.75
Toluol czysty	95.—
Woda amonjakalna	43.—
Żelatyna techn.	450.—

Ceny powyższe są cenami hurtowemi i rozumieją się za 100 kg loco fabryka bez opakowania; ceny za produkty oznaczone gwiazdką rozumieją się wraz z opakowaniem.

Członkowie Związku Przemysłu Chemicznego otrzymują „Wiadomości Przemysłu Chemicznego" bezpłatnie.

Redakcja i Administracja: Warszawa, Czackiego 1, telefon 510-14.

Wydawca: w imieniu Związku Przem. Chemicznego Rzplitej Polskiej — Dyrektor Związku Inż. EDMUND TREPKA

Redaktor: Inż. TADEUSZ ZAMOYSKI — Druk L. Bogusławskiego i S-ki, Świętokrzyska 11.